

Stefan Löfven: Sommartal 2017

Talare

Stefan Löfven
Statsminister

Datum

20 augusti 2017

Plats

Eskiltuna

Vänner, Eskilstunabor, Nu upplever vi de sista sommardagarna i vårt underbara Sverige. Jag har haft några magiska kvällar i Ö-vik med utsikt över kusten, öarna i havet. Det är vackert som bara fäsen. Jag hoppas att ni har varit på platser som är sommar för er. Dagar med växlande molnighet, Sommar i P1, en bok eller ett korsord, tid för familjen. I dag ska jag prata om vårt vackra Sverige. Om värderingarna som ligger till grund för vårt samhällsbygge. Solidaritet, frihet, jämlikhet, jämställdhet. Och vårt ansvar för demokratin. Det är värderingar som har byggt vår svenska modell. Som stakar ut vår gemensamma framtid. Den här utvecklingen speglas i Eskilstuna. Här kunde industrin – med Rademachersmedjorna som klassiskt exempel – lägga grunden för ett begynnande välstånd. Här har reformer genomförts, så att arbetarna fick ta del av välståndet de skapade. Jag kan inte tänka mig en bättre plats för årets sommartal. * * * Om drygt 12 månader är det val. Vi kan ha ett turbulent år framför oss. Flera partier hotar med att sätta maktspel och egennytta framför Sveriges bästa. Oavsett vad som händer är mitt besked detsamma. Jag vill fortsätta att ta ansvar för Sverige, och sätta vårt land främst. Under våra tre första år har regeringen tvingats städa upp. Igen. Vi gör det för tredje gången efter en borgerlig regering. Vi har vänt Anders Borgs underskott på 60 miljarder till ett växande överskott. Vi har lagt om migrationspolitiken. Arbetslösheten har pressats tillbaka. 200 000 fler går till jobbet. Sysselsättningen är den högsta och bidragsberoendet det lägsta sedan före 90-talskrisen. Tillväxten är urstark. Och nu börjar framtidstron växa hos företag och konsumenter. Detta har inte skett av en slump. Vi har ändrat riktning på svensk politik. På tre år har vi skapat ett rejält utrymme för kraftfulla reformer. Nu kan vi äntligen forma en politik utifrån vad vi vill, och inte utifrån vad vi måste. Och vi är otåliga, för det finns mycket att göra. Vi ser fortsatt stora utmaningar, men också stora möjligheter för vårt land. Vi ska bekämpa otryggheten och orättvisorna. Vi ska framtidssäkra välfärden. Vi ska se till att alla jobbar som kan jobba. Det är tid för framtidsbygge. Vänner, Valet 2018 är ett val om Sveriges framtid. Och det kommer att handla om värderingar. Om vilket Sverige vi vill ha. För mig börjar

det med det finaste ord jag vet. Solidaritet. I en av Kents bästa sånger sjunger Jocke Berg: ”Min släkt är full av hjältar
Decennier av slit
Brustna hjärtan, trötta leder
Deras stolthet bar mig hit”. Men Sverige står inte bara starkt tack vare släktledens hjältar. Sverige drivs framåt av dagens ambitiösa och hårt arbetande kvinnor och män. Det är vi tillsammans som skapar vårt lands framgångar. Det är vi tillsammans som tar itu med vårt land motgångar. Vi socialdemokrater är övertygande om att ett bättre Sverige är möjligt. Om alla bidrar – för alla behövs. Du behövs. Vi ska framåt tillsammans.*** Och vi ska framåt här i Eskilstuna, där historien ger plats åt framtiden. Bolinder-Munktell har blivit Volvo Construction Equipment. Mälardalens Högskola firar 40 år och bygger ett nytt campus i Eskilstuna. Befolkningen ökar, liksom skatteintäkterna. Antalet hushåll som behöver försörjningsstöd minskar. Under 2018 ska 800 miljoner kronor investeras i Eskilstunas förskolor, skolor och äldreboenden. Arbetet leds av Jimmy Jansson och Socialdemokraterna här i stan, men det bygger på samarbete över blockgränsen. Och ska vi ha råd med investeringar och en trygg välfärd, då behöver vi skatteintäkter. I Sverige och i Eskilstuna. Intäkter som vi får när fler jobbar, när företagen växer och anställer. Nu växer jobben till och det går snabbt. Vi har brist på arbetskraft i många yrken. Det är därför vi satsar så mycket på utbildning. Vi gör det också billigare att anställa, både i näringslivet och i välfärden. Så att alla – även du som har svårt att hitta ett jobb och kanske har varit arbetslös länge – får ställa väckarklockan och känna lönebeskedets glädje i slutet av månaden. Och vi vägleds av två socialdemokratiska principer. För det första – alla som kan jobba ska jobba. Och för det andra – alla som jobbar ska kunna leva på sin lön.*** Jag träffade Frankrikes president Emanuel Macron i Paris i juli. Vi pratade om EU:s framtid. Men han frågade också: ”Hur gör ni? Vad är hemligheten bakom den starka svenska ekonomin?” En av hemligheterna är modernitet, att vi svenskar så gärna vänder ansiktet mot framtiden. Från Rademachersmedjorna till Spotify finns en röd tråd av uppfinningar och innovation, utbildning och forskning; företagsledare i samverkan med trygga, djärva medarbetare; ett svenskt samhälle som är öppet mot omvärlden; präglad av tillit; övertygat om frihandelns och tillväxtens förtjänster; uppburet av fungerande och aktiva samhällsinstitutioner. Vi har ett namn för detta, en samhällsmodell uppkallad efter vårt land. Det är den svenska modellen. Det, mina vänner, det är hemligheten. Den ska inte avvecklas, den ska utvecklas.*** Och när Sverige nu växer ska välfärd gå före skattesänkningar. Här har du vägvalet i svensk politik. Precis här. För mig som socialdemokrat är det enkelt. I år satsar vi nästan 30 miljarder på välfärden. 100 000 fler har blivit anställda. För varje ny

undersköterska, så blir det fler äldre som vet i hjärtat att någon kommer när de behöver. För varje ny sjuksköterska, så finns det fler på plats när du kommer med ditt barn till akuten på natten. För varje ny socialsekreterare, så är det fler barns uppväxt som kan bli räddade medan tid ännu finns. Nu vill jag gå vidare. Vi ska göra massiva rekryteringar i välfärden under nästa mandatperiod. Minst 20 miljarder ytterligare till välfärden. Det motsvarar 40 000 undersköterskor. Det är välfärdens och solidaritetens tur nu. * * * Och vänner, vi låter oss inte luras av borgerlighetens retorik. Titta på resultatet. Deras bokslut talar sitt tydliga språk. Under deras åtta år vid makten ökade klyftorna. Välfärden fick djupa revor. Ungdomsarbetslösheten var så hög att vi fick krisstöd från EU. Men efter tre år i opposition håller Moderaterna krampaktigt fast i sin gamla politik. Den borgerliga regeringen prövade ett, två, tre, fyra, fem jobbskatteavdrag. Det löste inte problemen. Men likväl väljer Moderaterna ett sjätte jobbskatteavdrag. Det är lite som Kalle Anka på julafton. Samma innehåll varje år. Och i veckan slutade borgerligheten att mörka. Nu kom angreppet på den svenska modellen. Nu vill de lagstifta om lägre löner för ungdomar och nyanlända. Så låt oss syna högerns bluff. Vi behöver pressa tillbaka arbetslösheten ytterligare och utbilda fler. Det gör man inte genom att sänka löner. Vi behöver fler sjuksköterskor, vårdbiträden, läkare och lärare. De kan inte anställas med skattesänkningar. Vi behöver minska klyftorna och stärka solidariteten. Då kan man inte sänka skatten för dem som tjänar allra mest, och sänka lönen för dem som tjänar allra minst. Vänner, det är inte bara Kalle Anka, det är dåligt för hela Sverige. Men den största bluffen är Sverigedemokraterna. De är så sugna på makten att de nu försöker vara mer moderater än Moderaterna själva. De vill sänka skatten med 46 000 kronor om året för de som tjänar över 100 000 i månaden. De tar från skolan och vården, och ger till dem med miljoninkomster. Och numer försvarar Sverigedemokraterna vinstjakten i välfärden. Samtidigt framställer de sig som välfärdens försvarare. Det är högerpolitik, det är verkligen inte bra för Sverige, och det är ett svårslaget politiskt hyckleri. * * * Och apropå vinstjakten. Låt mig slå fast att våra gemensamma resurser ska gå till välfärden. De ska gå till de äldre och till barnen i skolan. Inte försvinna bort och bli orimliga vinster. Därför vill regeringen stoppa vinstjakten och skapa ordning och reda i välfärden. Men de borgerliga partierna och Sverigedemokraterna står på riskkapitalbolagens och vinstlobbys sida. De låtsas inte om att Sverige är det enda landet i västvärlden som tillåter att företag gör vinst på elever. Men väljarna är klokare än borgarna. 7 av 10 svenskar vill stoppa vinstjakten. Barnens skola är ingen marknad där allt har ett pris, klassrummets resurser ska inte hamna i skatteparadis. * * * Vänner, jag började med att tala om solidaritet och vår svenska modell. Det hör ihop med

något som kan vara det mest grundläggande. Friheten. Vi tar den ibland för given. Men friheten, demokratin och människovärdet måste försvaras. Om och om igen. Den 20 juni i år klev jag in genom porten till Auschwitz med Livia Fränkel. Hon överlevde dödslägrät tillsammans med sin syster Hédi Fried. Det här var första gången som hon var tillbaka. Livia Fränkel berättar när vi står på perrongen: "Lite längre bort sorterades vi av en SS-officer. Vi visste det inte då, men det var dr Mengele. Mamma fick gå till vänster. Jag och min syster till höger. Vi sågs aldrig mer." Det var den 17 maj 1944. Min resa med Livia Fränkel är den som har påverkat mig mest som statsminister. Vi har alla en skyldighet att lyssna på dem som överlevde. Att själva berätta för våra barn och barnbarn. Det är en nödvändig påminnelse i vår tid, för antisemitismen finns även nu. Många av de fruktansvärda hot och trakasserier som riktas mot judiska grupper kommer från islamistiska fundamentalister. Kunskapen om nazismens brott är ojämn – i världen och i Sverige. Vi har tagit emot många flyktingar från länder där kunskapen om Förintelsen är låg. Därför måste vi se till att alla i vårt land får grundläggande kunskaper om nazismens brott mot mänskligheten. Därför kommer regeringen att återinföra stödet till högkomstresor för skolungdomar till Auschwitz. Och år 2020, då det har gått 20 år sedan den viktiga förintelsekonferensen i Stockholm. Då kommer Sverige att bjuda in till en ny konferens för högkomst och utbildning. Men antisemitismen lever också bland högerextremister. På 1 maj för fem år sedan försökte nazister demonstrera här i Eskilstuna. Den 1 maj i år demonstrerade cirka 500 nazister i Falun. Nordiska Motståndsrörelsen fanns på plats under Almedalsveckan. De vill demonstrera i Göteborg under Bokmässan. Och i förra veckan såg vi bilderna på nazistgrupper, Ku Klux Klan och Vit makt-demonstranter i Charlottesville, Virginia. Det kan vara lätt att försöka skratta bort dessa arga män med stora ord, små hjärtan och knutna nävar. Men alla fascistiska rörelser var små när de grundades. Och de kunde växa snabbt i svåra tider. Steg för steg flyttas positionerna fram. Vi trubbas av, tappar vår medkänsla, börjar tolerera det oacceptabla. Och på ett sluttande plan kan gränsen mellan nazisterna, de främlingsfientliga och de anständiga suddas ut. "Godhet och ondska existerar sida vid sida, skilda åt av endast en tunn linje." Det säger Hédi Fried, som tillsammans med Livia Fränkel skiljdes från sin mor av dr Mengele. Och är det någonstans som det goda och onda existerar sida vid sida, så är det inom sociala medier. Facebook, Twitter, bloggar och videoplattformar är fantastiska demokratiska verktyg. Men det har också blivit lätt att hata, hetsa och hota varandra. Och i detta uppskruvade debattklimat, fullt av mordhot, våldsuppmaningar och krigsliknelser, så groor extremismen som mögel i en rötmanad. Så ställ dig inte tyst vid sidan av, om

någon hotar eller hatar. Säg ifrån. Stå emot. Kliv fram. Försvara det respektfulla demokratiska samtalet. Här måste vi, du och jag, ta vårt gemensamma ansvar. Låt oss börja i vår egen vardag genom att respektera den gamla, gyllene principen: Behandla andra som du vill bli behandlad själv. * * * Jag har talat om solidaritet och frihet. För oss socialdemokrater är det ett arbete som aldrig får stanna vid nationsgränsen. Vi bygger gemensam säkerhet i vårt oroliga närområde. Vi anordnar ett EU-toppmöte i Göteborg till hösten om rättvisa jobb och tillväxt. Vi agerar i FN:s säkerhetsråd och arbetar med diplomatins verktyg på Koreahalvön; med den humanitära situationen i Syrien; med spänningarna mellan Israel-Palestina; och mot svälthoten i östra Afrika. Och vi påminner om att vi är den första generationen som kan utrota fattigdomen, men den sista som kan stoppa klimatförändringarna. Samtidigt gläntar Moderaterna på dörren till Sverigedemokraterna. Och det finns några frågor som ställs för sällan. Hur skulle kampen mot antisemitismen påverkas av en borgerlig regering som är beroende av ett parti med rötter i nazismen? Hur skulle svensk säkerhetspolitik påverkas av en borgerlig regering som är beroende av ett parti med grumlig syn på Ryssland? Och hur skulle Sveriges världsledande klimatarbete påverkas av en borgerlig regering som är beroende av ett parti med klimatförnekare? Mitt besked är glasklart. En regering som vill bygga Sverige starkt, och stärka Sverige i världen, kan inte vara beroende av ett främlingsfientligt parti. Vi kommer aldrig att samarbeta med Sverigedemokraterna. * * * Vänner, Solidariteten binder oss samman. Friheten är grunden. Men verklig frihet förutsätter jämlika möjligheter. Utan jämlikhet ingen frihet. Men under flera decennier har ojämlikheten vuxit också i Sverige. På sommaren blir det extra tydligt. Semester är något de flesta ser fram emot. Men för många barn är det en jobbig tid. Kompisar åker till landet, på läger, kanske utomlands. Själv är man kvar hemma. Omkring var tionde barn i Sverige lever i familjer som har det så tajt ekonomiskt att pengarna bara räcker till det allra mest nödvändiga. Det finns inget viktigare när man arbetar för jämlikhet än att se till barnens villkor. Det finns inget viktigare när man bygger för framtiden än att se till barnens villkor. Barndomen är den tid i livet då du grundlägger dina kunskaper och värderingar. Därför vill jag att barnfamiljernas ekonomi ska prioriteras i höstens budget. Det är dags för jämlikhet. Och Sverige ska vara ett av världens bästa länder att växa upp i. * * * Men Sverige ska också vara ett land där det är tryggt att åldras. Jag känner ofta en så stor tacksamhet till de generationer som har gått före min. De förtjänar respekt, och större ekonomisk trygghet. Har man arbetat ett helt liv har man rätt till trygghet på äldre dar. Nu går vi framåt. Högre bostadstillägg. Billigare tandvård för äldre.

Avgiftsfri primärvård för dig över 85. Vi har redan sänkt skatten för en miljon pensionärer – och vi ger oss inte förrän lön och pension beskattas lika. I höstens budget ska planen för att avskaffa den orättfärdiga pensionärsskatten läggas fast. Detta är inte snällhet – det är vårt moraliska ansvar. * * * Vänner, Jämlika samhällen är bättre samhällen. Samtidigt gäller det omvända; om du misslyckas med jämlikheten, så banar det väg för splittring och extremism. Då ökar de problem som kuvar friheten: kriminaliteten, våldet, drogerna, alkoholen. De senaste åren har dessa problem växt i ojämlikhetens spår. Därför är kampen för jämlikhet också en kamp för trygghet. Men lika hårda som vi är mot brottens orsaker, ska vi också vara mot brotten. Därför har vi skärpt straffen mot vapen, våld och brottslighet. Vi ska plocka av gängledarna deras kontanter och lyxartiklar. De ska inte glorifieras. De ska arresteras. Men om vi ska ha ordning och trygghet i våra lokalsamhällen, så måste fler brott förhindras, utredas och klaras upp. Då måste vi ha fler poliser. Därför kan jag idag berätta att regeringen satsar ytterligare 2 miljarder kronor på Polisen under 2018. Mina vänner, det är den största satsningen på svensk polis under 2000-talet. * * * Fram till år 2024 vill vi se 10 000 ytterligare polisanställda. Runt om i vårt Sverige ska de se till att ordning och trygghet råder. Våra poliser upprätthåller samhällets regler, ofta med risk för eget liv. Deras insatser måste värderas, och deras egen trygghet värnas. Därför får Polismyndigheten nu ett nytt uppdrag av regeringen. Tillsammans med de fackliga organisationerna ska de förbättra våra polisers arbetssituation. För vi måste motverka att poliser slutar. Våra poliser ska få fler karriärvägar. Vårt Sverige ska ha fler poliser som skapar trygghet. Om ditt jobb är att bemöta det som andra fruktar, då ska du ha vår gemensamma uppskattning. * * * Vänner, jag har talat om solidaritet, frihet och jämlikhet. Till grund ligger insikten om att alla människor, kvinnor som män, är föda fria och lika i värde. Men fortfarande möts kvinnor av strukturella orättvisor, varje dag. Om människovärdet är grunden, så kan jämställdhet aldrig vara en fråga endast för kvinnor. Jämställdhet är en fråga för oss alla. 2015 delade jag scen i Central Park i New York med Beyoncé. Det var mäktigt för en kille från Ö-vik. Beyoncé är en ikon för många unga. Därför är det så viktigt att just hon säger: ”Vi måste lära våra pojkar jämlikhet och respekt, så att när de växer upp så blir jämställdhet ett naturligt sätt att leva. Och vi måste lära våra flickor att de kan nå hur långt som helst.” Jag har valt att ställa mig i främsta ledet. Min regering är en feministisk regering. Men vi har långt kvar. När män tjänar en hundralapp tjänar kvinnor 88 kronor. Kvinnor står fortfarande för det mesta av jobbet hemma. Allt för många män utsätter kvinnor för sexuellt ofredande och våld. Och när jag får rapporter om förtryck och våld i den så kallade ”hederns namn”, då blir jag sorgsen, men

ännu mer förbannad. Detta får samhället aldrig acceptera. Varje ung kvinna i Sverige ska kunna leva som hon vill. Stolt, rakryggad, självklar. Varje ung kvinna ska kunna röra sig fritt, och vara trygg och fri. Samhället och lagen står på er sida. * * *Vänner, Jag var 11 år, öppnade dörren till vårt hus, ropade att jag var hemma. Och så berättade mamma att Robert Kennedy var död. Det kändes som om det onda tog över, att de goda krafterna rövades undan. Martin Luther King hade mördats några månader tidigare. Jag har inspirerats mycket av Robert Kennedy. 1966 var han i Kapstaden i Sydafrika. Han talade om apartheid och medborgarnas rätt till likabehandling, och säger detta: "Vi måste erkänna den fulla, mänskliga jämlikheten hos alla människor inför gud, inför lagen, och inför den styrande regeringen. Vi måste göra detta, inte för att det är ekonomiskt fördelaktigt, även om det är det, inte för att Guds lagar beordrar det, även om de gör det, inte för att folk i andra länder vill det. Vi måste göra det för den enkla och fundamentala anledningen att det är rätt sak att göra." Vi talar för lite om det här inom politiken. Om vad som är moraliskt rätt, om vilka värderingar vi vill ska styra. Och om vilka skyldigheter man som medborgare har mot sitt samhälle. Inte bara vad landet kan göra för dig – utan vad du kan göra för ditt land, för att låna från Roberts bror John. Jag har talat om solidaritet, frihet, jämlikhet och jämställdhet idag. Det är värderingar som vägleder mig, och jag tror benhårt på politikens kraft. Men jag vägrar se demokratin som en marknadsmodell, där politiker producerar samhällsförändring, och väljarna konsumerar. Är det något Sverige behöver just nu, så är det aktiva medborgare. Som inser att det demokratiska samhället kommer med både rättigheter och plikter. Som engagerar sig i sina lokalsamhällen. Som står upp mot nazism, rasism och främlingsfientlighet. Som frågar: Vad kan jag göra? Och till den som undrar varför du ska engagera dig för vår demokrati just nu, så vill jag påminna om följande: Drottninggatan, Stockholm. La Rambla, Barcelona. Salutorget, Åbo. Och oavsett om terrorn angriper Bourough Market i London, Petah Tikva i Tel Aviv eller Karrada i Bagdad, så syftar attackerna till att skapa splittring och sönderfall. Men människor ska kunna gå fria och säkra på sina gator och torg. Och vi svarar med att göra vår demokrati ännu starkare. Detta är mitt kanske viktigaste budskap som statsminister. Att förändra kräver allas krafter. Vi klarar det bara tillsammans. Så engagera dig i vår demokrati. Inte bara för att det är roligt – utan för att det är moraliskt rätt. Även du har en historia att berätta. Även du har ett ansvar för vårt svenska framtidsbygge. Även du har kraft att göra skillnad. Gå ut och gör det. Tack för att ni har lyssnat.

Taggar

2010-tal, 2017, Man, Politiska tal, Socialdemokraterna, Sommartal

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/stefan-lofven-sommartal-2017>